

6. april 2022

**DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT**

Til Nordisk råd ved representantene Annette Lind og Gunilla Carlsson

Svar på Nordisk råds skriftlige spørsmål E 6/2022

Den Sosialdemokratiske gruppen i Nordisk Råd, ved representantene Annette Lind og Gunilla Carlsson, har den 24. februar 2022 oversendt et skriftlig spørsmål (E 6/2022) til de nordiske regjeringene. Følgende spørsmål stilles:

- *Vil de nordiske landes regjeringer oversende en oppørelse over de nordiske landes individuelle budjetter for tiltag til klimaomstilling og om muligt opdelt på sektorspecifikke budjetter?*

SVAR:

På vegne av de nordiske lands regjeringer har Norge som formannskap i Nordisk ministerråd i 2022 koordinert utarbeidelsen av et felles svar fra de nordiske landene og det er som følger:

Klimaendringer er en av vår tids største utfordringer. Disse må vi møte gjennom nasjonale tiltak, og med forpliktende regionalt og globalt samarbeid. I Norden jobber vi i fellesskap for å fremme en grønn omstilling av samfunnet, med en felles visjon om at Norden skal bli verdens mest bærekraftige og integrerte region. I det norske formannskapet dette året prioriterer vi gjennomføringen av arbeidet med Visjon 2030 og arbeidet for et grønt Norden.

Med Parisavtalen har vi forpliktet oss til å holde den gjennomsnittlig temperaturøkning godt under 2 °C sammenlignet med førindustrielt nivå og til å tilstrebe å begrense temperaturøkningen til 1,5 °C. De nordiske landene bidro aktivt til å få frem resultater på klimatoppmøtet i Glasgow (COP26) og Norden nyter stor respekt internasjonalt som en region som bidrar aktivt inn i løsningen av klima- og naturkrisen. Ved å samarbeide i klima og miljøpolitikken får vi frem synergi, beste praksis og ny kunnskap som vi nyttiggjør i den grønne omstillingen. Det er egne nordiske arbeidsgrupper for bl.a. miljø og økonomi, klima, naturmangfold og sirkulær økonomi. Disse bidrar med viktig kunnskapsgrunnlag. I tillegg er det større felles nordiske satsinger under Visjon 2030, blant annet på grønn skipsfart og naturbaserte løsninger.

Like fullt, jobben må først og fremst gjøres hjemme i hvert av landene og i hver enkelt sektor. De nordiske landene er alle en del av EU/EØS-landenes felles klimamål for 2030 og vi har forpliktet oss til å gjennomføre tiltak og en politikk som leverer på klimamålet i vår nasjonale politikk. I hvert av landene jobbes det med å levere på våre klimaforpliktelser og den grønne omstillingen i samfunnet. Nedenfor gis en beskrivelse av hva som gjøres i hvert av de nordiske landene med hensyn til klimaomstilling i de nasjonale budsjetter.

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
www.kld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 882

Danmark

I Danmark har man vedtaget Klimaloven, der fastsætter et mål om, at Danmark skal reducere drivhusgasudledningerne med 70 pct. i 2030 i forhold til niveauet i 1990. På længere sigt skal Danmark være et klimaneutralt samfund i senest 2050. Danmark har med klimaloven fået et fast årshjul for dansk klimapolitik, så den til enhver tid siddende regering er forpligtet til at arbejde for at indfri klimalovens målsætninger.

Den danske regering har sammen med flere partier i Folketinget indgået aftale om en Grøn skattereform, der skal give en højere og mere ensartet CO₂-afgift. Der er nedsat en ekspertgruppe for en Grøn Skattereform, der skal lave en samlet analyse for alle sektorer. Arbejdet med en Grøn skattereform er fortsat undervejs.

I december 2021 blev regeringen og en række partier enig om en delaftale om investeringer i et fortsat grønnere Danmark (<https://www.regeringen.dk/aktuelt/publikationer-og-aftaletekster/delaftale-om-investeringer-i-et-fortsat-groennere-danmark/>). Delaftalen er et yderligere skridt mod realiseringen af klimamålene. Aftalen skønnes samlet set at reducere drivhusgasudledningerne med 0,5 mio. tons CO₂e i 2025 og 0,51 mio. tons CO₂e i 2030.

Med delaftalen afsættes 4 mio. kr. i 2022, 272,5 mio. kr. i 2023, 223,3 mio. kr. i 2024 og 255,9 mio. kr. årligt i 2025-2032 til en teknologineutral pulje, der skal understøtte en værdikæde for opnåelse af negative CO₂-udledninger allerede fra 2024. Med delaftalen afsættes der endvidere 12,8 mio. kr. i 2022, 13,8 mio. kr. i 2023, 13,8 mio. kr. i 2024 og 8,8 mio. kr. i 2025 til at forberede og tilrettelægge en proces for politisk beslutning om placering af yderligere 2 GW havvind samt efterfølgende udbud heraf.

Siden den siddende danske regering tiltrådte, er der truffet beslutninger, der mindsker udledningerne med 9,6 mio. tons CO₂e. Inklusiv Aftale om Investeringer i et fortsat Grønnere Danmark er mankoen ift. 70-pct. målet samlet 9,4 mio. tons CO₂e.

Finland

Enligt regeringsprogrammet (Marin) ska Finland vara klimatneutralt senast 2035 samtidigt som den biologiska mångfalden tryggas. Kort därefter ska Finland uppvisa negativa koldioxidutsläpp. Detta mål är i linje med målet att begränsa ökningen av den globala medeltemperaturen till 1,5 grader. För att uppnå målet revideras för tillfället klimatlagen, som ska innehålla nya mål för 2030 och 2040 samt ett uppdaterat mål för 2050. Dessutom ska lagen framöver gälla även markanvändningssektorn och innehålla ett mål för att stärka kolsänkorna. I början av mars 2022 överläts regeringspropositionen till förnyad klimatlag till riksdagen för behandling.

Statsbudgeten för 2022 innehåller flera stödmekanismer och skatteåtgärder för att påskynda den gröna övergången efter coronakrisen, till exempel i energi- och transportsektorerna. Bevilningsfullmakten för energistöden höjs med 453 miljoner euro och 33,9 miljoner euro riktas till stöd för att småhus och kommuner ska kunna avstå från oljeuppvärmning under 2022. För att genomföra färdplanen för fossilfria transporter finns 2022 ett totalt anslag på 75 miljoner euro.

Utbyggd laddningsinfrastruktur för elbilar vid bostadshus och arbetsplatser stöds t.ex. med 10 miljoner euro.

En del av klimatinvesteringarna ingår i [Finlands plan för återhämtning och resiliens](#), som finansieras av EUs stödmekanism med 2,1 miljarder euro. Enligt Finlands plan ska 50% användas för klimatåtgärder och 27% för digital övergång. Medlen används för att främja till exempel ren energiproduktion, lösningar för cirkulär ekonomi för industrier, nya teknologier och arbetsformer i byggsektorn, ersättande av oljeuppvärmning, laddningsinfrastruktur för elbilar och naturbaserade lösningar.

Utvecklingen gällande koldioxidutsläpp, genomförandet av klimatpolitiken och graden av måluppfyllelse rapporteras årligen till riksdagen i form av en klimatårsberättelse. I årsberättelsen ingår även en bedömning av hur klimatanpassningen genomförts. Åtgärderna och den allmänna utvecklingen av koldioxidutsläppen utvärderas i förhållande till regeringens målsättning för klimatneutralitet 2035 samt utsläppsmålet för år 2030.

Åland

Landskapsregeringen har uppsatta mål och strategier beträffande hållbarhetsarbetet, klimatarbetet och minskningen av koldioxidutsläpp. Till exempel er ca 350.000 euro beviljat till understöd för tillgänglighetsanpassningar och klimatvänliga åtgärder som landskapsregeringen beviljar för landskapet Åland, varav 75.000 euro reserveras för elbilsladdare.

Det föreslås också 250.000 euro för konvertering av linfärjan på Embarsundslinjen till lindragen med eldrift från det fasta elnätet, i enlighet med andra tilläggsbudgeten för år 2021. Konverteringen bidrar till att uppfylla utvecklings- och hållbarhetsagendans mål 6 samt EU:s klimatmål, genom minskad energiförbrukning och minskade utsläpp.

Sverige

I 2017 antog Sverige ett klimatpolitiskt ramverk. Ramverket består av en klimatlag, klimatmål och ett klimatpolitiskt råd. Det långsiktiga målet innebär att Sverige inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären år 2045, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Målet innebär att utsläppen av växthusgaser från svenskt territorium ska vara minst 85 procent lägre år 2045 än utsläppen år 1990. Klimat är ett av regeringens tre högst prioriterade områden.

Enligt klimatlagen ska regeringen varje år presentera en klimatredovisning i budgetpropositionen (se bilaga i [utgiftsområde-20-allman-miljo--och-naturvard.pdf \(regeringen.se\)](#)). Redovisningen underlättar för uppföljning och bedömning av de samlade klimateffekterna av alla politikområden och innehåller en beskrivning av utsläppsutvecklingen i relation till målen på både lång och kort sikt. Redovisningen beskriver de viktigaste besluten under året och dessas effekt för utvecklingen av växthusgasutsläppen, samt innehåller en bedömning av om det finns behov av ytterligare åtgärder. En central utgångspunkt för klimatlagen är att klimatpolitiska och budgetpolitiska mål ska ges förutsättningar att samverka med varandra. I finansplanen redovisas reformer inom klimatområdet (se [Budgetpropositionen för 2022 \(regeringen.se\)](#), s 9–12).

I budgetpropositionen för 2022 ([Budgetpropositionen för 2022 \(regeringen.se\)](#)) presenteras flertalet satsningar på klimatet, både styrmedel och åtgärder för att minska utsläppen och för klimatanpassning. Budgetpropositionen för 2022 har beslutats av riksdagen. I utgiftsområde 20, "Allmän miljö- och naturvård" ([utgiftsomrade-20-allman-miljo--och-naturvard.pdf \(regeringen.se\)](#)) hittas medel till både klimat och miljö. I budgetpropositionen 2022 omfattar utgiftsområdet cirka 21 miljarder svenska kronor. Satsningar under året omfattar bland annat stöd till lokala klimatinvesteringar, klimatbonus till bilar med låg klimatpåverkan, stöd för att främja introduktionen av elbussar, miljölastbilar, eldrivna arbetsmaskiner och miljöarbetsmaskiner på marknaden, bidrag till industrin för förstudier, forsknings-, pilot- och demonstrationsprojekt med bäring på klimatomställning.

Klimatpolitiken ska integreras i alla relevanta politikområden. Klimatsatsningar finns därför även i andra delar av statsbudgeten. Exempelvis berör utgiftsområdet för energi i olika grad klimatförbättrande åtgärder. Bland annat innehåller utgiftsområdet för energi insatser för energiforskning. I budgetpropositionen 2022 hittas också bland annat medel för att förebygga klimatrelaterade naturolyckor (drygt 500 miljoner kronor).

Island

Enligt en överenskommelse med EU deltar Island och Norge i ett gemensamt mål om 55 % minskning av växthusgasutsläppen under perioden 2021–2030. Finansplanen för perioden [2022-2026](#) anger isländska regeringens policy att avsätta ökad medel, 1 miljard ISK varje år fram till år 2031, för att möta Islands skärpta nationella mål. År 2022 var de totala utgifterna ISK 13,4 miljarder. Utgifterna delas upp i direkta bidrag till klimatåtgärder, bidrag för ändrade resvanor och en minskning av statskassans intäkter på grund av skattelättnader relaterade till klimatåtgärder. De direkta bidragen går till stor del till åtgärder i regeringens klimatpolitiska handlingsplan ([Aðgerðaáætlun í loftslagsmálum - Aðgerðir íslenskra stjórnvalda til að stuðla að samdrætti í losun gróðurhúsalofttegunda til 2030 \(stjornarradid.is\)](#)) där de största utgiftsposterna är energiomställning inom transport och förbättrad markanvändning. Ökade bidrag går till klimatsatser inom kategorierna naturbaserade lösningar, energiomställning, kollektivtrafik och infrastruktur, och jordbruk.

Att hantera klimatutgifterna är en utmaning eftersom klimatåtgärder genomförs i hela samhället och utgifterna kan vara olika. Island har följt andra länders arbete och vill undersöka bättre översyn av klimatutgifterna och tydlig kopp till resultatet av åtgärderna, skilja på direkta och indirekta utgifter, samt skilja på åtgärder för att minska utsläpp och öka kolbindning och å andra sidan anpassning till klimatförändringar.

Norge

I Støre-regjeringens politiske program «Hurdalsplattformen» er det forankret at regjeringen vil kutte norske utslipp med 55 prosent mot 2030 sammenlignet med 1990. Utslippsmålet gjelder hele økonomien, inklusive kvotepliktig sektor. I Klimaplan for 2021 – 2030 (Meld. St. 13 (2020-2021)) skisseres en rekke virkemidler og tiltak for å kutte utslipp, inkludert en gradvis økning i CO₂-avgiften på ikke-kvotepliktige utslipp til NOK 2000,- i 2021-kroner i 2030. De effektberegnete virkemidlene i Meld. St. 13 kan bidra til å kutte utslippene med til sammen 20,5 mill. tonn CO₂-ekv. over perioden. I statsbudsjettet for 2022 ble CO₂-avgiften økt med 28 prosent utover prisjustering, denne økningen er

i tråd med en gradvis økning i CO₂-avgiften. Det generelle nivået på CO₂-avgiften er i 2022-budsjettet fastsatt til NOK 766,- per tonn CO₂-ekv. Det ble totalt bevilget NOK 8 milliarder til klima- og miljøformål over 2022 budsjettet.

I de årlige statsbudsjettene (Prop. 1 S) utarbeides det en klima- og miljøprofil som viser regjeringens viktigste satsinger på klima- og miljøtiltak. I budsjettproposisjonen er det også en sammenstilling av de andre departementenes arbeid på klima- og miljøområdet. Finansdepartementet har retningslinjer for hvordan regjeringen skal ivareta sektorovergripende områder. Der heter det blant annet «*Klima- og miljøprofilen i budsjettforslaget skal vise løyvingforslag som er viktige for å redusere klimagassutslippa, få til klimatilpassing og/eller vil ha ein merkbar positiv effekt på miljøet. Klima- og miljøomsyn er eit sektoransvar, og departementa skal difor omtale dette i eigen fagproposisjon der det er relevant og føremålstenleg.*» En stor andel av satsingsforslagene i klima- og miljøprofilen skal bidra til reduksjon i klimagassutslipp.

Den norske klimaloven krever at regjeringen hvert år redegjør for hvordan Norge kan nå klimamål og klimaeffekten av statsbudsjettet i Klima- og miljødepartementets budsjettproposisjon (Prop. 1 S). Som en del av denne rapporteringen har det blitt testet ut en metode for å identifisere og kategorisere hvilke deler av statsbudsjettet som har en klimaeffekt. Det vil si hvilke budsjettposter som bidrar til klimagassutslipp. Det skal også innføres et årlig forpliktende budsjett for utslipp av klimagasser som del av det ordinære statsbudsjettet. Norges gjenværende karbonbudsjett skal legge føringer for vurderinger av politiske tiltak og satsinger. Det skal fremgå av de årlige budsjettfremleggene hvilke budsjettposter og virkemidler som forventes å påvirke norske utslipp, klimamål og internasjonale forpliktelser betydelig. Utredningsarbeidet er allerede i gang, og regjeringen tar sikte på å redegjøre nøyere for dette i forbindelse med statsbudsjettet for 2023.

Vennlig hilsen,

Espen Barth Eide
Klima- og miljøminister

